

7. Антуан Аржаковський. Отець Сергій Булгаков: Нариси про християнського філософа та богослова (1871-1944). Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2007. 200 с.

8. Мірошніченко О.В. Українські старовіри й російська влада (кінець XVIII – початок XX ст.) *Проблеми політичної історії України*: зб. наук. пр. / редкол.: О. Б. Шляхов (відп. ред.) [та ін.]. Дніпро : Грані. 2019. Вип. 14. С. 16-24.

9. Кісь Роман. Фінал третього Риму (Російська месіянська ідея на зламі тисячоліть): монографія. Перше видання. Львів: Інститут народознавства НАН України, 1998. 744 с.

10. Бакланова О. Духовні скріпи рашизму /The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects: Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. P.832-839.

11. Polanyi Karl. The Great Transformation: The Political and Economic Origins of Our Time Paperback: Scientific monograph. Boston, USA : Beacon Press, 2002. 360 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-613-3-40>

PUTIN'S FASCIST-NAZI REGIME OF THE XXI CENTURY AND THE GERMAN FASCIST-NAZI REGIME OF THE 1930: PARALLELS AND CONTINUITY

ПУТІНСЬКИЙ ФАШИСТСЬКО-НАЦИСТСЬКИЙ РЕЖИМ XXI СТ. ТА НІМЕЦЬКИЙ ФАШИСТСЬКО-НАЦИСТСЬКИЙ РЕЖИМ 30-РОКІВ XX СТ.: ПАРАЛЕЛІ ТА СПАДКОЄМНІСТЬ

Bratasiuk M. H.

*Doctor of Philosophy,
Professor at the Department
of Philosophy*

*Ivan Franko National University of Lviv
Lviv, Ukraine*

Братасюк М. Г.

*доктор філософських наук,
професор, професор кафедри
філософії*

*Львівського національного
університету імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Проблема живучості фашистсько-нацистської ідеології та практики нині особливо актуальна. Як засвідчує історія, загалом фашистсько-нацистський режим формується різними чинниками: політичним, економічним, соціальним, психологічним тощо. Особливо значний

вплив на формування цього режиму ідеологічного та психологічного чинників. До того ж, кожний вождь намагається підвести під свою діяльність раціональну базу, яка необхідна для того, щоб а) підкорити маси, отримати підтримку своєї діяльності; б) виправдати репресії та дискримінацію, які є атрибутами кожного такого режиму, інакше він не був би фашистсько-нацистським за суттю.

Фашистсько-нацистський політичний режим – це режим, якому властиві такі ознаки як: авторитаризм, радикальна імперська політична ідеологія, мілітаризація, шовінізм, расизм, використання державно-монополістичних методів регулювання економіки, ідея єдності держави та нації в боротьбі проти ворогів, придушення опозиції тощо. Нацизм дуже виразно культивує дух сліпого послуху вождеві, ненависть до расово-національних і політичних меншин, вивищення своєї нації над всіма іншими, хворобливе звеличення свого народу (нації) – це має велику емоційну привабливість для людей з моральною пасивністю, неосвічених, ображених, незабезпечених, бо, коли треба знайти відповідального за приниження і незабезпеченість, тоді відповідь на поверхні – це вони...

Нинішня Європа, заколисана дешевим путінським газом, ситістю і байдужістю своїх громадян, не побачила в себе перед очима визрівання фашистсько-нацистського московського монстра, який нині є загрозою не лише Україні, а й світовій демократії. У цього монстра природа та прояви дуже схожі на їх попередників ХХ ст. німецький фашистсько-нацистський режим і сталінський радянський.

Подивимося на Німеччину у 20-30-х рр.. минулого століття: інфляція, заощадження використанні, монархія та сім'я перестали бути підґрунтям для низки соціальних прошарків, їх авторитет зник, Соціальна фрустрація породила психологічну проєкцію, що стала джерелом націонал-соціалізму. Гнів після підписання Версальського договору вилився в психологічне обурення, що зумовило трансформацію почуття соціальної неповноцінності на почуття неповноцінності соціальної. І тут на історичній арені з'являється людина, яка обіцяє німцям забезпечене сите життя у «Великій Німеччині», яку треба створити, відродити, бо вона вже колись була великою. Це Гітлер – людина без становища, «ніхто», як він сам про себе говорив, навіть не німець, бо народжений за межами Рейху. Ідея Великої Німеччини, до якої можуть повернутися всі її сини, стала для нього символом престижу та надійності. Ця ж ідея була компенсацією німцям за поразку, зафіксовану у Версальському договорі. Відібравши роботу у євреїв та політичних ворогів, віддавши її німцям, Гітлер забезпечив собі їх прихильність, доповнивши це садистськими виставами та ідеологією переваги німецької раси над всіма іншими.

Гітлер мав підтримку і великої буржуазії – Крупнів та Тюссенів, – яким теж хотілося Великої Німеччини, схожої на Римську імперію.

Аналогічні процеси відбувалися в Росії на поч.. 90-х р. минулого століття. Після розпаду СРСР маса населення опинилася у повній фрустрації: зникла держава, з якою вони себе ототожнювали, зникла така струнка система, в яку вони були вмонтовані і почувалися в ній безпечно і надійно, в тому сенсі, що мінімум прожитковий у них завжди був. Вони пишалися країною, яка завжди була на передовому краї боротьби за мир, в економіці і соціальній сфері – так їх запевняла ідеологічна машина. Робітники і селяни пишалися собою, вважали себе особливими. А тут ця опора з-під ніг зникає, довкола порожнечка, рівень життя катастрофічно падає, розчарування наростає. Ця фрустрація триває за Єльцинської епохи, а потім з'являється Путін з ідеєю особливої місії Росії, її величі. З'являється ідея Великої Росії, до якої може доєднатися цей російський «ніхто». Ця ідея вчинила великий психологічний вплив. Путін, як і Гітлер, вдався до раціоналізації як способу ствердження свої диктатури. Вони поставили собі на службу освіту, яка повинна насаджувати учням та студентам переконання «у перевазі над іншими». А ще ідею, про великого вождя, у Росії лідера-Президента, який втілює Велику Німеччину та Велику Росію. Путін і його оточення, як і Гітлер в 30-і роки ХХ ст., насолоджується владою над російським народом і водночас привчає цей народ насолоджуватися владою над іншими народами. Ідея Великої Росії була успадкована від СРСР, де постійно акцентувалося на ідеї, що великий руський народ – це народ «асвабадітель», Росія – «старша сестра» України та Білорусі, які чомусь мають мати її за спасительку, наставницю, взірць. Тоді ж культивувався стереотип «малих народів»: татар, чукчів, чувашів і т.п., яких взяла до себе Велика Росія, і тим самим врятувала їх, бо без неї прожити вони не змогли б. Донині представники цих народів зазнають дискримінації саме по національно-етнічній ознаці. На війну в Україну Путін мобілізував їх в першу чергу.

Ще на поч.. 90-х років путінський ідеолог А.Дугін випустив книгу «Основи геополітики» в якій обґрунтував ідею особливої геополітичної місії Росії, її винятковості і переваги над іншими народами. Ця праця нині є настільним підручником для силових структур Росії, особливо ФСБ Росії. В путінській Росії пропагується ідея, що «русское всё великое»: русская література, яка насправді є імперською, музика, живопис, особливо «великий руський язык». Вся освіта та медіапростір пронизані ідеєю «Русского міра» – скрізь, де звучить російська мова, там Росія, її інтереси.

У Гітлера було те ж саме: на службу фашизму було поставлено і освіту, і німецьку культуру, і літературу і музику, і архітектуру тощо. Панувати в світі має людина арійської раси, бо вона найбільш досконала. В роботі

«Майн кампф» Гітлер писав, що німці мають особливу місію в Історії, переможним мечем народу-повелителя, яким вони є, має бути поставлено світ на службу «великій німецькій культурі».

Путін, як і Гітлер, звертається до Історії, Долі, Бога, стверджуючи, що Росія має місію бути найсильнішою, найбільшою, їй належить повернути свою імперську велич, тому Україна неминуче має знову стати частиною Російської імперії. Путін не вважає Україну суверенною державою, вона для нього штучне утворення, придумане Ленінім, «проект України», який не відбувся. Українці – це не суверенний народ, не нація, а частина «єдиного» російського народу, який потрапив під вплив бандерівщини, тому їх треба знищити. Мови української немає, вона – це опольщене «наречіє», а насправді існує лише «єдиний російський язык».

Сутність путінського фашизо-нацизму та німецького в минулому столітті однакова – тотальна влада і велич, панування над іншими, насильницьке ствердження влади, а для цього годяться всі способи: вбивства, війни, руйнація всього життєвого простору непокірних, катування, гвалтування, покалічення, приниження, дискримінація, фільтраційні табори, викрадення тощо. Путінізм, як і гітлеризм – це тотальне знищення прав людини, знищення міжнародного права, демократичного устрою. Це загроза не лише Україні, а світовій демократії та безпеці. Тому всі прогресивні уряди та народи мають мобілізувати всі зусилля задля знищення цього нелюдського режиму якомога швидше.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-613-3-41>

ALGORITHMIC SOLIDARITY: HOW RECOMMENDATION SYSTEMS SHAPE INTERNATIONAL SUPPORT FOR UKRAINE

АЛГОРИТМІЧНА СОЛІДАРНІСТЬ: ЯК РЕКОМЕНДАЦІЙНІ СИСТЕМИ ФОРМУЮТЬ МІЖНАРОДНУ ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ

Brylinskyi R. S.

*PhD student at the Department of
Political Science
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Брилинський Р. С.

*аспірант кафедри політології
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Персоналізовані стрічки короткого відео стали центральною ланкою медіасистем, де порядок денний задають поведінкові сигнали та алгоритми рекомендацій. Для гуманітарних і безпекових наративів про